

// ANALYSERAPPORT 4

Faktaark 2

Produktivitetskommissionens rapport
Uddannelse og Innovation – kapitel 9

Anbefalinger vedrørende folkeskolen og daginstitutioner

Produktivitetskommissionens anbefalinger vedr. folkeskoler og daginstitutioner

---

BAGGRUND

Produktivitetskommissionens anbefalinger vedrørende folkeskolen baserer sig bl.a. på følgende forhold:

- Folkeskoleelevers færdigheder i dansk og matematik er afgørende for, om de gennemfører en ungdomsuddannelse. Studier har også påvist en sammenhæng mellem folkeskoleelevers færdigheder i et land og landets produktivitetsvækst.
- Børn og unge i Danmark klarer sig middelmådigt i internationale tests som PISA, TIMMS, PIRLS og PIAAC til trods for, at vi er blandt de lande, der bruger flest ressourcer på skoleområdet.
- Den nyeste forskning viser, at flere undervisningstimer har en effekt på elevernes læring. Derfor vil den nye folkeskolereform med flere timer i matematik og dansk formentlig øge elevernes færdigheder. Men selv efter reformen modtager eleverne omkring 500 timer mindre undervisning i løbet af deres skoletid end i 1960, og det er især dansk, der undervises mindre i.
- Det meste af børns kognitive udvikling sker i daginstitutionsalderen, og det er vigtigt for børns muligheder senere hen, at de bliver tilstrækkeligt stimuleret meget tidligt i livet.
- Højt kvalificerede lærere er af afgørende betydning for god undervisning i folkeskolen. Folkeskoleelever får højere karakterer, hvis de bliver undervist af lærere med høje gymnasiekarakterer. Har læreren én karakter højere gennemsnit, opnår eleverne 0,2 karakter højere eksamensresultat.
- Optagne studerende på lærerseminarerne havde i 2013 en halv karakter lavere karaktersnit fra gymnasiet end landsgennemsnittet ved eksamen samme år. Samtidig er studieintensiteten på læreruddannelsen lav i et internationalt perspektiv, og de danske lærerstuderende modtager kun halvt så meget undervisning som i 1980'erne. Det har betydning for de nyuddannede læreres kompetencer.
- Fokus på resultater, herunder fx de nationale tests, styrker skolernes evalueringskultur og arbejde med faglige målsætninger. Det samme gør gennemsigtighed omkring resultaterne.
- Evalueringskulturen på skolerne er svag og får en dårlig bedømmelse i internationale undersøgelser. En nylig international undersøgelse viste fx, at 53 pct. af danske skoler ikke var blevet evalueret inden for de seneste 5 år. I OECD er gennemsnittet 30 pct. Danmark ligger også sidst, hvad angår hyppigheden af faglig sparring mellem ledelse og lærere. Det bidrager til, at der i Danmark opnås begrænsede resultater af lærernes efteruddannelse.
- Der er siden år 2000 investeret mere end en milliard kroner i it i folkeskolen, men der er ikke foretaget en systematisk evaluering af, om det har haft en effekt på elevernes læring. Samtidig viser PIAAC-undersøgelsen, at unge i Danmark er dårligere til at anvende it, end de er i det gennemsnitlige land i undersøgelsen.

ANBEFALINGER //

- Kommissionen ser positivt på den nye folkeskolereform, men anbefaler, at den evalueres grundigt og så hurtigt, som erfaringsindsamling gør det muligt.
- Kommissionen anbefaler, at det undersøges, hvordan indsatsen i dagtilbuddene for at stimulere børns læring kan intensiveres. Der kan fx være behov for at opstille klarere målsætninger for, hvad børn skal kunne, når de når skolealderen, og at måle institutionerne på, hvorvidt de målsætninger nås.
- Tankerne bag den nye læreruddannelse er gode, men Kommissionen anbefaler, at reformen af uddannelsen gøres mere vidtgående, og at implementeringen skærpes betydeligt. Det gælder særligt med hensyn til at:
  - Håndhæve adgangskravet på uddannelsen, så karaktergennemsnittet for langt størstedelen af de optagne overstiger 7. Det kan ske ved at sætte en lav grænse for, hvor stort kvote 2-optaget må være i forhold til det samlede optag.
  - Hæve karakterkravene for at komme ind på undervisningsfag.
  - Hæve studieintensiteten, så læreruddannelsen svarer til et fuldtidsstudium.
  - Basere undervisningen på solid evidens for, hvilke pædagogiske metoder der sikrer, at eleverne i folkeskolen lærer mest muligt.
  - At undersøge om de kompetencemål, lærerstuderende skal opnå gennem uddannelsen, er tilstrækkelige.
  - At undersøge om det nuværende system med de mange små lærerseminarer er hensigtsmæssigt.
- Kommissionen anbefaler at åbne mere op for alternative læreruddannelser. Herunder kan det overvejes at give universiteterne lov til at tilbyde en kandidatuddannelse som folkeskolelærer, der giver undervisningskompetence i de fag, studerende har læst på deres bacheloruddannelse.
- Kommissionen anbefaler, at skolerne øger fokus på elevernes faglige resultater, herunder de nationale tests, eksamenskarakterer og progression i uddannelsessystemet efter folkeskolens afgangseksamen. Konkret anbefaler Kommissionen, at resultaterne offentliggøres i en årlig rapport på skolernes hjemmeside, hvor resultaterne kan sammenlignes med andre skolers og med udviklingen over tid.
- Kommissionen anbefaler, at skoleledere og lærere i højere grad belønnes for at bidrage til gode resultater.
- Kommissionen anbefaler, at den enkelte lærers præstationer evalueres systematisk med udgangspunkt i elevernes resultater, og at der arbejdes mere målrettet med at hæve lærernes kompetenceniveau gennem efteruddannelse på områder, hvor der er konkrete behov.
- Kommissionen anbefaler, at der fremskaffes mere systematisk viden om, hvordan it kan forbedre indlæringen i folkeskolen. Her kan man bl.a. inddrage erfaringer fra pionérskoler i fx USA.